ఇది నా చరితము

దాసరి సుబ్రహ్మణ్యం

దిగంబర స్వాములవారి యీ 'స్వీయచరిత్ర'ని చదివే పాఠకలోకానికి, నేను క్షమాపణలతో ముందుగా మనవిచేసుకోవలసిన విషయం కొంత వుంది.

స్వామిజీ స్వీయచరిత్రని ప్రకటించే నెపంతో, నేను నా స్వీయచరిత్రని కాకపోయినా- నా సొంతగోడును అచ్చులో యిరికించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నానని, ఎవరైనా భావించేటట్టయితే; అది ముమ్మాటికీ భ్రమాజనితం అని తెలియచేస్తున్నాను.

అసలు దీన్ని 'స్వీయచరిత్ర' అనేకన్న స్వీయ చరిత్రాశకలం' అనిగాని- లేక, అలాంటి అర్థం యిచ్చే మరో పేరుగాని పెడితే బావుండేది. కారణం- స్వామివారు స్వీయచరిత్రకు వుండవలసిన లక్షణాలుగా భావింపబడే జన్మదినం, జన్మస్థలం, బాల్యజీవితం, మొదలైన భోగట్టా లేమీ యివ్వకుండా, వూరికే వారిజీవితంలో ఏదో ఒక సంఘటనా- దానిఫలితాన్ని మాత్రం యిచ్చి వూరుకున్నారు. అలాంటిది స్వీయచరిత్ర ఎలా అవుతుంది? అయినా వారు వ్రాసినదాంట్లో మార్పులు చేసే అధికారం నాకివ్వలేదు. వారే స్వయంగా మార్చడానికి-వారు దేహయాత్ర చాలించారు.

వారు స్వల్పమైన యీ స్వీయచరిత్రని వ్రాసిన పద్ధతిలో కూడా నాకు చాలా లోపం కనబడుతోంది. కథకు, స్వీయచరిత్రకు భేదం వున్నదనేది అందరికీ తెలిసినసంగతే! అయినా స్వామీజీవారు యీ చరిత్రను 'టకటక' ఏదో కథలాగా చాలా వేగంగా నడుపుకుపోయారు. అవసరం అయిన చోట్లకూడా విపులీకరణ ఏమాత్రం యివ్వలేదు.

సమరుడైన ఏకథకుడి చేతులోగాని, నవలా రచయిత పాలగాని యీ స్వీయచరిత్ర పడివున్నట్టయితే- వారు దీనికి కాళ్లూ, చేతులూ, అవసరమైన అవయవాలన్నీ సృష్టించి-ఓ మహోత్కృష్టమైన రచనగా సారస్వతంలో వెలయింపచేసేవాళ్లే ..కాని...నిజం చెప్పాలంటే, ఆమాత్రపు పని నేనూ చేయగలను! కాని స్వాములవారి జీవితంతో కీర్తికోసంగాని, డబ్బుకోసంగాని నేను వ్యాపారం చేయదలచుకోలేదు. ఉన్నదేదో సొంత వ్యాపారం వుండనేవుంది.

ఇది పాఠకులకీ, ప్రపంచానికీ.

పోతే నేను క్షమాపణ చెప్పుకోవలసినవారు మరికొందరున్నారు. వారిలో నా శత్రువులకు నా అభిప్రాయాలేమో బాగా తెలుసు.

వాటిని వాళ్ళు ఎన్నటికీ మరిచిపోరు. అసలు మరిచిపోవడం అనేది జరిగితే, వాళ్లు శత్రువులుగా ఎందుకుంటారు? కనుక వాళ్ళకు నా అభిప్రాయాల విషయమై గుర్తుచేయవలసింది ఏమీలేదు.

దిగంబరస్వాములవారి విషయంలో ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకుని, స్మారకచిహ్నాన్ని ఏర్పాటుచేసే ప్రయత్నంలోవున్న కామయ్యశాస్త్రిగారికీ, రోజూ వారి సమాధిదగ్గిర భజనకాలక్షేపాలు (స్వంతఖర్చుతో) చేయిస్తూన్న కోటయ్యశ్రేష్ఠిగారికీ, అప్పటికప్పుడే స్వామివారిపేరుమీద చందాలు (ఎంతో తెలియదు) పోగుచేసిన కనకయ్య నాయుడుగారికీ

నేను ఒకటికి రెండుసార్లు క్షమాపణలు చెప్పుకోవలసివుంది.

వానప్రస్థాశ్రమంలో జీవితాన్ని వెళ్ళబుచ్చుతున్న నాకు ఏకాంతమే వుండదనీ, వుండకూడదనీ మీకు తెలుసు. ఈ వసంతకాలం అయిపోగానే భార్యను, ఆమెసౌందర్యాన్ని- అన్నీ మరిచిపోయి- మనప్రాంతాల్లో అడవులు లేవుగనక, నల్లమల అడవుల్లోకిగాని, రంపారణ్యాలలోకిగాని పోయి, సన్యాసాశ్రమాన్ని స్వీకరిస్తాననీ- ఆ అడవుల్లో దుష్టమృగాల నుంచి అవసరమైన రక్షణకోసం తుపాకీ లైసెన్సుకోసం ప్రయత్నం చేయమనీ- మీకు యిదివరకే రాశాను. ఆ నా నిర్ణయానికి తిరుగులేదని మనవిచేస్తున్నాను.

స్వాములవారి స్వీయచరిత్రని బహిరంగపరచడంవల్ల, ముఖ్యంగా వారి స్మారక చిహ్నంకోసం మీరుచేసే ప్రయత్నాలకు పెద్ద దెబ్బ తగులుతుందని నాకు తెలుసు. అయినప్పటికీ స్వామివారు దేహయాత్ర చాలించే ముందు యీ స్వీయచరిత్రను నాకు రిజిష్టర్డు పోస్టులో పంపుతూ, ఒకవేళ దీనిని నేను ప్రకటించకుండా నాశనంచేసేటట్లయితే-నాకు కలగబోయే స్థితీ, వారు పెట్టిన శాపాలూ, నేను నమ్మిన అందరి దేవుళ్ళమీదా వేసిన ఒట్లూ-యివన్నీ కాయితంమీద పెట్టదగినవికాదు గనుక-మీకు స్వయంగా మనవి చేసుకుంటాను. వారి జీవితచరిత్రని చదివి ఎవరు ఏ విధంగా అర్థం చేసుకున్నా-మనం మాత్రం ఒక తృప్తితో వుండవచ్చు. స్వామిజీ ప్రాణాన్ని వదిలే ఆఖరినిముషంలోకూడా ఆ పరంధాముడిలో పరిపూర్ణ భక్తివిశ్వాసాలతో వున్నట్టుగా-వారే స్వయంగా వ్రాసుకున్నారు. ఆవాక్కు మాటలో అగణిత పాపాలను హరించేశక్తి వుంది.

ఇంకా నేను చెప్పవలసింది చాలా వుంది. కాని వారి స్వీయచరిత్రకన్నా, నా యీ వుపోద్ఘాతం పెద్ద దవుతుందేమో అన్న భీతివల్ల యింతటితో విరమించి-అన్నట్టు మొట్టమొదట్లోనే చెప్పాలనుకున్న ఓ ముఖ్యవిషయం మరిచిపోయాను- దిగంబరస్వాములవారికి చనిపోయేనాటికి సరిగ్గా ఇరవై ఏడోసంవత్సరం, మొదటిపాదం జరుగుతోంది. ఆ స్వల్పజీవితంలోనే ఎన్నిఎన్ని అద్భుతాలు...

స్వామివారి జీవితాన్నిగురించిన, నా స్వంత అభిప్రాయాన్ని పాఠకులమీద రుద్ద దలుచుకోలేదు. ఇక నేను పక్కకు తప్పుకుంటున్నాను. అదిగో వారి స్వీయచరిత్ర వారి మాటల్లోనే ప్రారంభం అవుతోంది.

* * *

మృత్యువు నాకు చాలా సామీప్యంలోవుందని తోస్తోంది. దిగంబరస్వామిగా లోకానికి నేను ఎరుకపడకముందు, శారీరకంగా నేనుపడ్డ కష్టాలూ, అనుభవించిన బాధలూ, నా ఆరోగ్యాన్ని పూర్తిగా దెబ్బతీసినై. ఇరవైఏడు సంవత్సరాలైనా నిండక ముందే మరణించవలసిన స్థితి నాకు సంప్రాప్తిస్తున్నప్పటికీ, అందుకు నేను విచారించడంలేదు. ఈ లోకపు 'కిటుకు' తెలుసుకుని, దానికి అనుగుణంగా బ్రతికాననే సంతృప్తి నాకు వుంది.

చనిపోయే యీ నిమిషానకూడా నన్ను సృష్టించిన ఆ ఈశ్వరుడిలో సంపూర్ణమైన నమ్మకంతో, నిండు ఆస్తికుడుగా వున్నానని చెప్తున్నాను. ఈ వ్రాసేది నేనుకాదనీ, నా యిచ్ఛకూడా కాదనీ-వీటన్నిటికీ అతీతమైన మహాశక్తి మాత్ర మేనని నమ్ముతున్నాను.

అసురప్రకృతి ముదిరి, దీర్ఘవ్యాధిగా తయారైన యీ లోకంలో, నా బ్రతుకు తెరువుకు అలాంటి విద్యచేతే దాన్ని భంజించాను. స్కూలు ఫైనలువరకు చదువుకున్న నేను కనీసం నా పొట్ట నేను పోసుకోలేక పడిన అవస్థలు చెప్పాలంటే, భారత, రామాయణ, భాగవతాలు కలిపినంత గ్రంథమవుతుంది. పూనా దగ్గరనుంచి, కలకత్తా వరకు అనేకరకాలైన వుద్యోగాలుచేస్తూ; ఎక్కడ కూడా నాలుగైదు నెలలకంటె ఎక్కువ వుండలేకపోయాను-కాదు వాళ్ళే వుండనీయలేదు.

టైపింగ్ తెలుసునంటే, డబుల్ ఎంట్రీసిస్టం తెలుసా అనీ. తీరా అది కష్టపడి నేర్చుకుని వెళితే. షార్ట్‌హ్యాండు వచ్చినవాడు కావాలనీ; కొన్ని చోట్ల విధేయతగా వుండలేదనీ, మరి కొన్ని చోట్ల అతి విధేయత ధూర్తలక్షణం అనీ - యిలాంటి వాటితో ఎక్కడా నిలకడలేకుండా బాధపడ్డాను.

చిన్నప్పటినుంచీ నాకు దేవుడిమీద, యిప్పటి లాగానే అతిభక్తివిశ్వాసాలు వున్నై. హేతు తర్కవాదాలూ, యింగితజ్ఞానం అనబడేవన్నీ అసురప్రకృతి లక్షణాలనీ, అసలు మానవుడు కష్టాన్నిపాలవడం మొదలుపెట్టింది యిలాంటివి తెలుసుకున్నతరవాతనేననీ నా నమ్మకం. పరంజ్యో

తిలో మనం లీనం కావాలంటే సంశయం, అనుమానంలేని ప్రశ్నాగ్రాహిత్యమైన గుడ్డి, శుద్ధ భక్తిమాత్రమే మనం అలవరుచుకోవాలని నా అభిప్రాయం. హేతువాదికీ, తర్కసిద్ధాంతికీ, యింగిత లౌకికజ్ఞానాలతో కృంగిపోయేవాడికీ భగవద్దర్శనం ఎన్నటికీ సాధ్యంకాదు.

ఆసురికప్రవృత్తితో, మోసంతో జీవించే ప్రపంచంమీద ఆ శక్తుల్నే ప్రయోగించి వోడించానని చెప్పాను. అది మోసం అని ఎవరైన భావించవచ్చు. కాని అది మోసం మాత్రం కాదు. భగవంతుడిమీద పూర్తి విశ్వాసంతో, భక్తిశ్రద్ధలతో బ్రతికిన నేను - యీ మానవుల్ని మోసపుచ్చినంత మాత్రాన నన్ను పాపం అంటదు. నాకు ఈశ్వరుడిమీద భక్తి ప్రపత్తులు వున్నై.

ఉద్యోగం పోగొట్టుకుని రెండువందల మైళ్లు ప్రయాణంచేసి రాత్రి పది గంటలకు బెజవాడ చేరాను. నాలుగైదు రూపాయిల ఖరీదుగల నా సామానంతా రైలు పెట్టెలో వదిలివేసి, ఓ చింపిరి గుడ్డ గోచీగా పెట్టి, సరాసరి గేటుదగ్గరకు వెళ్లి టికెట్ కలెక్టర్ని ఇంగ్లీషులో 'మా గురువుగారెక్కడ?' అని ప్రశ్నించాను. ఆ మానవుడు తెల్లబోయాడు. గోచిపాతరాయడు ఇంగ్లీషు మాట్లాడటమంటే, దేవుడు స్వర్గాన్నుంచి దిగివచ్చినట్టే గదా!

రెండు మూడు నిమిషాల్లో నా చుట్టూ విపరీతంగా జనం పోగయ్యారు. వాళ్లల్లో వాళ్లు నన్ను గురించి అనుకునే మాటలు వింటూంటే నాకు నవ్వు మాత్రం రాలేదు. మనస్సుకు సంతృప్తి కలిగింది.

ఆరాత్రికి నన్ను ఎవరు యింటికి తీసుకుపోవాలనే విషయంలో, వాళ్లల్లో వాళ్ళు కీచులాడుకున్నారు. చివరకు ఓ వకీలు నన్ను తన యింటికి తీసుకుపోయాడు.

ఆ రాత్రి ఆయన ఎంత ప్రాధేయపడినా, నేను భోజనం చేయలేదు. మధ్యమధ్య 'మా గురువుగారెక్కడ'అని మాత్రం ఇంగ్లీషులో ప్రశ్నించేవాడిని.

ఉదయం అక్కడనుంచి బయలుదేరి బజారుకు వచ్చేశాను. పాపం! ఆ వకీలు నా కాళ్లావేళ్లాపడి తన యింట్లోవుండమని బ్రతిమాలాడు. కాని అక్కడ నేనువుండ దలుచుకోలేదు. కారణం - అక్కడ గోడలనిండా శాయిబాబా, హరనాథ్, వీరబ్రహ్మంగార్ల ఫోటోలు తగిలించివున్నై. అలాంటి ప్రదేశం ఎక్కువ రోజులు వుండేందుకు అనువైనది కాదని నాకు తెలుసు.

బజారున నడుస్తూ, ప్రతివాడినీ, 'మా గురువుగారెక్కడ' అని ప్రశ్నించ ప్రారంభించాను. నా వెంట గుంపులు గుంపులుగా ప్రజలు రావడం సాగించారు. చాలామంది భోజనానికి నన్ను, తమ యిళ్ళకు తీసుకెళ్లాలని ప్రయత్నించారు. కాని నేను నిరాకరించాను.

మిట్ట మధ్యాహ్నం అయ్యేటప్పటికి బాగా ఆకలి కాసాగింది. ఇక వూరుకుంటే లాభంలేదని హఠాత్తుగా ఒక పండ్ల దుకాణం దగ్గరకుపోయి, అరటికాయలు గెలనుంచి లాగి తినడంసాగించాను.

నన్ను వెంబడించిన జనం నిశ్శబ్దంగా చుట్టూ నిలబడ్డారు. కొట్టువాడు, రెండు చేతులూ ఎత్తి వినమ్రుడై నమస్కరిస్తూ, తదేక దృష్టితో, భక్తి భావంతో నావంక చూస్తూ నిలబడ్డాడు. ఇంతలో ఎవరో నా భుజంమీద ఓ గ్లాస్కో పంచా, సిల్కు లాల్చీ పడవేశారు.

అక్కడే పంచ కూడకట్టుగా కట్టి, లాల్చీ తొడుక్కున్నాను. కొట్టువాడి వంక నిదానంగా చూసి ఇంగ్లీషులో 'మా గురువుగారెక్కడ?' అని ప్రశ్నించాను. వాడు తెల్ల ముఖంవేసి సాష్టాంగంగా నా కాళ్లమీదపడ్డాడు. జనంలోని కొందరు నా కాళ్లని తమ చేతుల్తో అంటుకుని కళ్లకు అద్దుకున్నారు.

అక్కడనుంచి మళ్లీ, రోడ్డు వెంటబయలుదేరాను. నేను వెళుతూంటే ప్రతి కొట్టువాడు లేచి నమస్కరిస్తూ, తన కొట్టు దగ్గరకి ఆహ్వానించేవాడే. లోపల ఎంత ఆకలిగావున్నా - యిక ఆనాటికి దేని జోలికీ పోదలుచుకోలేదు.

సాయంత్రం అయిదు గంటలదాకా అన్ని రోడ్లూ తిరిగాను. అదే ప్రశ్న అందరినీ అడిగాను. ఇక చీకటిపడబోయే వేళకు, ఎవడో అడుక్కుతినే వాడు ఒకరోడ్డు మూల నిలబడివుంటే-వాడికి లాల్చీ, పంచా విప్పి యిచ్చివేశాను. నన్ను వెంబడించిన జనం ముక్కులమీద వేళ్లు వొత్తుకున్నారు.

ఒక్క యిరవై నాలుగు గంటల్లో - గత ఆరు సంవత్సరాలనుంచీ తీరని, నా జీవితసమస్యను పరిష్కరించుకున్నాను. ఆ నాటినుంచి యిప్పటివరకు నీడపట్టున హాయిగా, ప్రశాంతంగా కాలం వెళ్ళబుచ్చాను.

నా బంధువులూ, స్నేహితులూ ఎందరో వచ్చారు. నేను వాళ్లెవర్నీ గుర్తుపట్టలేదు; అసలు గుర్తుపట్టదలచుకోలేదు. నా కష్టకాలంలో వీళ్లందరూ నా అసమర్థతను వెక్కిరించినవాళ్లేగాని, సహాయం చేసిన వాళ్ళు ఒకరూ లేరు. ఆఖరికి ఏ ప్రాణమిత్రుడికైతే యీ నా స్వీయచరిత్రని ప్రకటించే భారం ఒప్పచెపుతున్నానో, అతడినికూడా గుర్తుపట్టకండా-అందర్నీ అడిగినట్టే- 'మా గురువుగారెక్కడ?' అని అడిగాను. దానితో అతడు కళ్ళ వెంట నీళ్ళు పెట్టి ఋషి! మహాభక్తుడు! భారతదేశం తన ఆధ్యాత్మిక శక్తిని కోల్పోలేదు. ఇలాంటి మహాఋషులద్వారా భారతదేశం ప్రపంచానికి మరోమారు వెలుగు చూపెడుతుంది. ఈయన, నా సహాధ్యాయి! ప్రాణమిత్రుడు!' అంటూ బావురుమన్నాడు.

ఆ నిమిషాన నేనూ కరిగిపోయాను. వీడికొక్కడికి నిజం చెప్పుదా మనుకున్నాను. కాని అంతలోనే- అలాంటిచర్యవల్ల రాబోయే దుష్ఫలితాన్ని ఆలోచించి మానుకున్నాను.

ఈనాటివరకు జీవితం చాలా సుఖప్రదంగా గడిచిపోయింది. నేను ఎవరికిగాని బోధించిన వేదాంతజ్ఞానం ఏమీలేదు. నన్ను చూడడానికి వచ్చిన ప్రతివాణ్ని ఇగ్లీషులో ఆపాత ప్రశ్న నే- 'మా గురువుగారెక్కడ?' అని మాత్రం అడిగేవాడిని.

'నేను వుంటున్న యీ యిల్లూ, చుట్టూ వున్న నాలుగెకరాల తోటా నామరణానంతరం ఎవరు అనుభవించినా నాకొకటే. నా శిష్యబృందంలో ఎవరూ నా స్థానాన్ని ఆక్రమించేవాళ్లు లేరు. వాళ్ళందరూ బాగా ఆస్తిపుండి, భక్తిభావంతో నాకు సేవచేయడానికి చేరినవాళ్లు.

'ఒక నిలకడగా బ్రతికే తెరువులేక, జీవితంలో యిదివరకు నాలాగా, నానాబాధలూ పడుతూన్న వాడెవడైనా వస్తే- అలాంటివాడికి నా స్థానాన్ని ఒప్పచెప్పి మరణిద్దామని వుంది. కాని యీ నిమిషంవరకు అలాంటి వ్యర్థజీవి ఎవడూ నాదగ్గరకు రాలేదు.

ఇదీ నా స్వీయచరిత్ర! లోకం నాచదువునీ, తెలిసినపనినీ వుపయోగించుకుని నన్ను బ్రతకనియ్యలేదు. అందుకని- దాని అజ్ఞానాన్ని, మూఢత్వాన్ని వుపయోగించుకుని నేను బ్రతికాను.

నేను దేవుడిలో నమ్మకంవుంచి- మానవుణ్ని మోసగించాను. దేవుడితో పోల్చి చూసినప్పుడు— యీ క్షుద్రమానవుడేపాటి!—దిగంబరస్వామి.

సంఘస్వామ్యం: ప్రజాభిప్రాయం

సంఘంలో మార్పు తీసుకురావడం, ఒక రకమయిన చికిత్సా విధానం లాంటిది. శరీరంలో ఒకప్రదేశంలో గడ్డలేచి, చీము పట్టినప్పుడు ఆ ప్రదేశంలో కోసి, చీమును వెలికిపంపించినప్పుడు శరీర ధాతువుల శక్తితో పుండు మాని పోతుంది తాత్కాలికంగా వచ్చిన ఆ స్థానికమయిన క్రిమిబాధపోతుంది. శరీరంలో ఒక అంగం చితికి కుళ్ళిపోయి, ధాతు పునర్నిర్మాణ శక్తిని కోలుపోయినప్పుడు ఆఅంగాన్నే సాంతంతీసెయ్యవలసివస్తుంది. దాంతో శరీరమే లోపభూయిష్ఠమై పోతోంది. ఏ కృత్రిమాంగంతోనూ ఆలోటుతీరదు. శరీరంలో అనవసరంగా అర్థం లేకుండా ఏవో కారణాలచేత ఒక కణితో, గ్రంథో ఏర్పడినప్పుడు- దాన్ని తీసేస్తే ఆబాధ తీరిపోతుంది. ఇల్లాకాక ఆహారంలోనో, పరిసరములలోనో, జీవిత ధర్మాలలోనో లోటు ఏర్పడి, శరీర ధాతువులన్నీ శక్తిహీనములై, ఆపాదమస్తకం వ్యాధిగ్రస్తమైనప్పుడు, శీఘ్రములూ స్థానికములూ అయిన చికిత్సలేమీ పనిచెయ్యవు. తెలివి తక్కువగా అందుకు వుద్యమిస్తే అసలు జీవితానికే మోసంవస్తుంది. అల్లాగే చిరకాలానుగతములైన దురభ్యాసాలతో తత్వం చెడినప్పుడు, ఆ అభ్యాసం ఎంత ప్రమాదకరమయిందయినా, ఒక్కమాటుగా ఆపివేసినప్పుడు అందువల్ల మంచికన్నా ప్రమాదమే యెక్కువవుతుంది. ఈ పరిస్థితిలో క్రమంగా జీవవిజ్ఞానంతో మెల్లిగా ఆలోట్లు సవరించుకుంటూ అందువల్ల కలిగిన దుష్టఫలితాలను సవరించుకుంటూ, చెడిపోయిన ధాతువులకు శక్తినిచ్చుకుంటూ ఆరోగ్యస్థితికి శరీర

సామాన్యుడు